

חיזוק הקריאה אצל הילדים בדרכים מהנות

כתבה אספה וערכה: שירה שתיל

למה יצרנו את החוברת הזו?

לעיתים קרובות מגיעים אלינו הורים וילדים לאבחון ואנו מגלים שלילד קושי או ליקוי בקריאה. בחלק גדול מהמקרים הללו הילדים מגלים מצוקה והתנגדות אל מול פעילויות של קריאה וההורים אינם יודעים כיצד לסייע להם.

בשיחת משוב אנו מנסים לתת מענה לכך ברעיונות שונים, שיחבבו יותר את הקריאה על הילדים (או לפחות ינגישו אותה יותר עבורם), מבלי להפוך את ההורים למורים שלהם.

בדפים הבאים יופיעו רעיונות לדרכים חוויתיות לתרגל קריאה, הרעיונות מתאימים להורים אבל גם אנשי ונשות חינוך יכולים למצוא בהם תועלת.

קריאה משותפת

התחלת מסורת של קריאה משותפת, הורה וילד, שתענה גם על הצורך של זמן איכות משותף. איך עושים את זה?

- בלי לחץ על הילד, בלי להכריח אותו להצטרף לזמן שכזה.
- אל תתנו פרסים על קריאה ואל תענישו באמצעות קריאה.
- אין צורך בזמן ארוך וממושך. קריאה משותפת של 10-20 דקות מספר פעמים בשבוע תסייע ותקדם.
- בשלבים הראשונים, כדי לחבב על הילד את הפעילות, חשוב להתאים את עצמכם לטעם שלו. גם אם הילד יבחר לקרוא קומיקס- עדיין מדובר בקריאה! בשלבים מאוחרים יותר, תוכלו להתחיל להמליץ על ספרים נוספים.
- עם ילדים צעירים - ניתן לקרוא ספרים שיש בהם מילים שחוזרות פעמים רבות למשל, ספריו של ד"ר סוס, או ספרים של דתיה בן-דור.
- ניתן לחלק את הקריאה ביניכם ולפעמים אפשר לוותר לילד ולקחת על עצמכם חלק גדול יותר, בהתאם לרמת הקושי של ילדכם (העיקר שהילד מקשיב, עוקב ורוכש אוצר מילים חדש ורחב יותר).
- אל תשכחו שזהו זמן איכות והנאה- אם הילד מרגיש שלא בנוח לקרוא בקול, הוא יכול לקרוא לעצמו בלב. בתום הקריאה תוכלו לשאול אותו מעט שאלות כדי לוודא שהבין וגם להקריא עבורו חלק מהקטע שהוא קרא.
- נסו להקריא בצורה מעניינת, תיאטרלית, עם קולות שונים לדמויות שונות. זה יספק לילדים מודל לקריאה ואם הם יתלהבו ויהנו מכך, הם יסגלו זאת גם לעצמם.
- ניתן לקרוא ספר שמבוסס עליו סרט ובתום הקריאה כל המשפחה תצפה בסרט. לחילופין, ניתן לבחור ספר שמבוסס על סרט שהילד כבר צפה בו. זה יהפוך את השמות, המקומות והעלילה למוכרים יותר ועשוי להקל על הקריאה. למשל, סדרות וסרטים כמו כראמל, אייבי ובין, שקשוקה, פו הדוב, הדב פדינגטון, הארי פוטר, צ'רלי בממלכת השוקולד, סדרת נרניה ועוד.

בחירת ספרים משותפת

ניתן לבחור את הספר בהליכה משותפת לחנות ספרים או לספרייה.
רעיונות לספרים ניתן למצא בקישורים הבאים:

ספרי ילדים ונוער הקיבוץ המאוחד ספרית פועלים

ספרי ילדים ונוער כנרת זמורה דביר

ספרי ילדים ונוער- ידיעות ספרים

ספרי ילדים ונוער- כתר

ספרי ילדים ונוער - הוצאת עוץ

ספרי ילדים- הוצאת סיגליות

מצעד הספרים של משרד החינוך- דף הבית והפניות לכל המידע

אם הילדים נמנעים מקריאת ספרים אפשר גם להציע קריאה של עיתונים לילדים, יש מגוון רחב של עיתונים שמתאימים לגילאים השונים

פעילויות משותפות

- להכין עם הילד מתכונים: ילדים רבים אוהבים ללכלך ידיים במטבח וזוהי הזדמנות מצוינת לחזק את הקריאה. ניתן להשתמש בספרים כמו ילדים מבשלים, שפים קטנים גדולים וכן להשתמש במתכונים שזמינים באינטרנט בשפע!
- לכתוב עם הילד הצגות קטנות, להציג אותן בפני המשפחה ולהסריט אותן. איך זה יקדם אותו? זה יקדם את הכתיבה וההבעה בכתב, את הקריאה, את הזיכרון והביטחון העצמי. יש יום הולדת למישהו מהמשפחה ואתם רוצים להפתיע אותו בהצגה קטנה על חייו? זה הזמן! כאן בדיוק יכולים להכנס לתמונה ספרי הקומיקס שגם אותם אפשר להמחז.
- הילדים שלכם אוהבים לערוך ניסויים? זה עוד כלי מצוין לחיזוק הקריאה בדרך מהנה. למשל, הספר של ד"ר מולקולה על ניסויים שניתן לעשות בבית. או סדרת הספרים של התאומים הסקרנים שמציעים הפעלה לצד הסיפור.
- אם אתם משפחה שאוהבת לשיר, לרקוד, לשמוח ולהשתולל- ניתן להנות יחד מפעילות קריוקי בבית. בפעילות כזו משלבים שירה וקריאה. ניתן להשתמש באתרים חינמיים כמו שרים קריוקי ב- YOUTUBE. גם באפליקציית SPOTIFY, שהיא אפליקציה בתשלום, ניתן להאזין למוזיקה ולראות במקביל את המילים.

משחקים

ניתן להנות ממשחקים עם הילדים, המצריכים קריאה וכתובה.

משחקים להקניית מילים בודדות, כמו:

- משחקי זיכרון
- בינגו
- התאמה של מילה ותמונה
-

משחקים לקריאה של קטעי מידע קצרים, למשל:

- רביעיות (למשל, לחברת "הפרה הסגולה" יש משחקי רביעיות עם מידע על מגלי עולם, פלאי עולם וטבע, עובדות מצחיקות על חיות- מהם הילדים יכולים להנות וללמוד).

- משחקי טריוויה שונים
- מונופול
- קטאן

אם יש לכם בבית משחקי מסלול שונים, כמו "סולמות וחבלים", "סבלנות", "פיל וחתול בהרפתקה במסלול" ועוד, ניתן לשלב בהם משימות קריאה קצרות.

הילדים קיבלו משחק חדש? תנו להם לקרוא את ההוראות וללמד אתכם, או קראו יחד איתם ולמדו את המשחק ביחד.

טיולים

אתם יוצאים לטיול? גם כאן יש הרבה הזדמנויות- לפני הטיול, בדרך אליו ובמהלכו.

אם אתם יוצאים לטיול ארוך בארץ או בחו"ל, שתפו את הילדים בהכנת המסלול, קראו איתם על המקומות שתהיו בהם- בעיקר כאלה שמעניינים ילדים וקשורים אליהם.

אתם מטיילים בארץ - עודדו את הילדים לקרוא את השלטים בדרך (למשל, באמצעות חידות), להסתכל יחד איתכם במפות ולאחר מקומות).

בכניסה לאתרים של "רשות הטבע והגנים" מחלקים מפות ופרוספקט מידע על האתר. קחו אותו, קראו עם הילדים בדרך, שאלו אותם שאלות וחודו להם חידות.

בכניסה לאתרים של "רשות הטבע והגנים" מחלקים חוברת "פקח צעיר"- עם פעילויות לילדים. גם כאן ניתן למצוא חידות, תפזורות, תשבצים שניתן לבצע עם הילדים.

רעיונות נוספים

עודדו את הילדים לחקור ולקרוא באינטרנט או באפליקציות שונות על נושאים שמעניינים אותם (למשל, כדורגל, פיות, דרקונים, דינוזאורים, חלל ועוד). תתפלאו חלק גדול מהילדים שלא אוהבים לקרוא ספרים, כן חשופים לקריאה באינטרנט.

ניתן להדביק על קופסאות האוכל של הילדים או על הכריכים שלהם מדבקות טריוויה. ניתן להכין את המדבקות בעצמכם (בכל חנות ציוד משרדי ניתן לקנות מדבקות לבנות או נייר מדבקה מותאם למדפסת) או לרכוש אותן באינטרנט (ואפשר גם להכין כרטיסיות קצרות ולהוסיף לארוחה).

לילד/ה כבר יש פלאפון? אפשר לפתוח קבוצת וואטסאפ משפחתית (או להשתמש באחת קיימת) ולעודד את כולם לשלוח בה (ולקרוא...) הודעות משמחות ומצחיקות. עודדו גם את הילד/ה שלכם לכתוב הודעות בקבוצה המשפחתית, או לכתוב לכם הודעות וואטסאפ אישיות (ולא להקליט).

יוצאים לקניות?

- עודדו אותם להכין איתכם רשימת קניות.
 - ללכת איתכם לסופר, לקרוא את השלטים, את שמות המוצרים, את מרכיביהם והמחירים שלהם.
- זה יחזק את הקריאה ויעודד לצרכנות נבונה!

צרו קשר:

אגודת אגד"ל היא האגודה הישראלית של מומחי לקויות למידה ועוסקת רבות בקידום תחום לקויות הלמידה בארץ.

ניסיתם משהו מהרעיונות פה וזה עבד, ספרו לנו.
יש לכם רעיונות נוספים לעידוד קריאה חוויתית אצל ילדים, נשמח לשמוע.

אתר האינטרנט של האגודה: [/https://www.egdal.org.il](https://www.egdal.org.il)

עמוד הפייסבוק: <https://www.facebook.com/egdal.org>

הצטרפות לקבוצת הוואטסאפ:

<https://chat.whatsapp.com/FfsM9REbLjx9FABDvEcy1B>

ליצירת קשר:

מייל: ld.org2014@gmail.com

טלפון: 04-6576216